

Helsingin hallinto-oikeus
helsinki.hao@oikeus.fi
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puhelin 029 56 42000
faksi 029 56 42079

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia Lausunto Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuuston 2.10.2025 § 72 päätökseen kohdistuvasta valituksesta (dnro 7122/2025).

Lausunnon antaja:

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (jäljempänä hyvinvointialue) aluehallitus
c/o hallintojohtaja, varatuomari Petja Harakka
Suutarinkatu 2, PL 46, 05801 Hyvinkää
Vaihde (019) 711 0000
Puhelin 050 497 2584

petja.harakka@keusote.fi
kirjaamo.hva@keusote.fi
www.keusote.fi

Valittaja Rajamäen kyläyhdistys ry

Toimivalta lausunnon antamisesta

Hyvinvointialueen hallintosäännön 33 §:n mukaan aluehallitus päättää selityksen antamisesta valtuuston päätöksestä tehdyn valituksen johdosta, jos hallitus katsoo, ettei valtuuston päätöstä ole valituksessa esitetyillä perusteilla kumottava.

Viitatus määräyksen perusteella aluehallituksella on toimivalta käyttää puhevaltaa asiassa ja antaa lausuma valtuuston päätöksestä tehdyn valituksen johdosta.

LAUSUNTO

Hyvinvointialue vaatii, että hallinto-oikeus hylkää valituksen perusteettomana, pitää päätöksen voimassa ja sallii päätöksen täytäntöönpanon välipäätöksellä.

Hyvinvointialue pyytää hallinto-oikeutta käsittelemään täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen kiireellisenä ja ratkaisemaan sen välipäätöksellä.

PERUSTELUT**Asian tausta**

1. Hyvinvointialueen aluevaltuusto on kokouksessaan 2.10.2025 § 72 hyväksynyt palvelujen verkoston kehittämisen osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa.
2. Osana päätöstä aluevaltuusto on tehnyt päätöksen Nurmijärven Rajamäen terveysaseman kiinteistön käytöstä luopumisesta alustavan suunnitelman mukaisesti vuoden 2026 loppuun mennessä (viimeistään uudisrakennuksen/tilamuutosten valmistumisen myötä). Rajamäen kyläyhdistys on valittanut tästä päätöksen osasta Helsingin hallinto-oikeuteen 31.10.2025.

Valituksen sisältö

3. Valittaja on hallinto-oikeudelle toimittamassaan valituksessa vaatinut hyvinvointialueen aluevaltuuston em. päätöksen osittaista kumoamista ja päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä.

Vaatimus täytäntöönpanon kieltämisestä

4. Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi, taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai viranhaltija taikka valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.
5. Käytännön tilanteissa täytäntöönpanoon saattaa olla mahdollista ryhtyä esimerkiksi silloin, jos täytäntöönpanon peruuttamisesta ei valituksen menestyessä arvioida aiheutuvan kovin suurta vahinkoa. Lisäksi täytäntöönpanoon voi olla mahdollista ryhtyä silloin, jos erittäin painavat syyt vaativat täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanokelpoisuuden arvioinnissa joudutaan usein arvioimaan täytäntöönpanon etuja ja haittoja. Jos tällaisessa vertailussa täytäntöönpanon edut katsotaan selvästi haittoja suuremmiksi, täytäntöönpanoon voidaan ryhtyä.¹
6. Täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi. Käytännössä säännöstä on tulkittu niin, että täytäntöönpanoon voidaan ryhtyä, jos täytäntöönpanon peruuttamisesta ei valituksen menestyessä aiheudu kovin suurta vahinkoa. Lisäksi täytäntöönpanoon on katsottu voitavan ryhtyä, jos erittäin painavat syyt ovat

¹ HE 241/2020 vp, s. 647.

tätä vaatineet. Näin on usein tilanne silloin, kun täytäntöönpanon lykkääminen aiheuttaa päätöksen käymisen hyödyttömäksi.²

7. Valitus ei käy hyödyttömäksi, vaikka päätös Rajamäen terveysaseman tilojen käytöstä luopumisesta pannaan täytäntöön. Palveluverkko on dynaaminen ja kulloistenkin tarpeiden mukaan muuttuva kokonaisuus. Palveluiden järjestämistä eri toimipaikoissa ja alueilla voidaan aina tarkastella uudelleen, mikäli päätös kumottaisiin tai syntyisi muita tarpeita tarkastella palveluiden sijoittumista eri paikoissa. Huomioon otettavaa on, että Nurmijärven alueella jatkaa edelleen useita sosiaali- ja terveydenhuollon palvelupisteitä, jotka tarjoavat vastaanotto-, perhekeskus-, neuvola- ja suun terveydenhuollon palveluja. Edellä kerrottu huomioon ottaen, vaatimus täytäntöönpanon kieltämisestä on ilmeisen perusteeton.
8. Mikäli päätöksen täytäntöönpano kiellettäisiin, aiheutuisi siitä sen sijaan merkittäviä haittoja hyvinvointialueen palveluverkon kehittämiselle ja jo aiemmin tehtyjen palveluverkkopäätösten edistämislle. Palveluverkko on harmoninen kokonaisuus, jota säädetään vastaamaan kulloistakin väestön palvelutarvetta. Täytäntöönpanon kieltäminen aiheuttaisi ketjureaktion, joka hankaloittaisi palveluverkon säätämistä tarvetta vastaavaksi. Rajamäen terveysaseman vuokrasopimuksen irtisanomisaika on puoli vuotta. Palvelupisteet sitovat henkilöstöä ja mikäli Rajamäen yksikköä ei päästäisi sulkemaan suunnitellussa aikataulussa, ei henkilöstöä olisi mahdollista käyttää muissa yksiköissä.
9. Hyvinvointialue on voimakkaasti alijäämäinen ja taloustilanne on vaikea. Hyvinvointialue on hakenut valtiolta lisärahoitusta vuodelle 2025. Mikäli Rajamäen yksikköä joudutaan pitämään toiminnassa suunniteltua pidempään, tämä heikentää hyvinvointialueen taloudellista asemaa entisestään. Suunnitellut toiminnalliset ja taloudelliset säästöt jäisivät saamatta. Tällä hetkellä kolme hyvinvointialuetta on jo valtion arviointimenettelyssä, jonka seurauksena hyvinvointialue on mahdollista pakkoliittää toiseen hyvinvointialueeseen. Tällöin päätöksenteko siirtyy osaksi suurempaa aluetta ja kauemmaksi yksittäisen alueen asukkaista. Myös palveluita tarkasteltaisiin tässä tilanteessa osana laajempaa kokonaisuutta. Näin ollen tosiasia on, että erittäin painavat syyt puoltavat täytäntöönpanoon ryhtymistä.

Hyvinvointialueen itsehallinto ja velvoite palvelujen järjestämiseen

Hyvinvointialueesta annetun lain 2 §:n mukaan hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Saman lain 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille laissa säädettyt tehtävät.

Lain 7 §:ssä on säädetty hyvinvointialueen järjestämisvastuusta:

Hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaana laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:

- 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta;
- 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä;
- 3) tuottamistavan valinnasta;

² Leppänen, Pasi – Sorvettula, Johanna – Valli-Lintu, Auli: Hyvinvointialue, järjestäminen, hallinto ja talous, Alma Talent 2024, s. 727–728.

4) tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta;

5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:n mukaan:

Hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeesta ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti ja hyvinvointialueiden välisen sopimuksen perusteella säädetään 9, 36 ja 39 §:ssä.

Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus.

Laissa tai sen perusteluissa ei ole määräyksiä siitä, millainen palveluverkon tulee olla. Lainsäädännössä ei myöskään määritellä kilometri- tai aikarajoja siitä, kuinka lähellä toimipisteen on oltava. Hyvinvointialueilla on asiassa laaja harkintavalta itsehallintonsa perusteella. Tähän harkintavaltaan kuuluu sen arvioiminen, onko ratkaisu hyvinvointialueen asukkaiden edun mukainen. Hyvinvointialue tarkastelee palveluiden järjestämistä ja sijoittumista **koko hyvinvointialueen** laajuisesti asukaskeskittymien palvelutarpeiden mukaisesti, **ei kuntarajojen** perusteella.

Päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä (valituksen kohta 4.1)

Hallintolain (434/2003) 41 §:n 1 momentin mukaan, *jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta*. Saman pykälän 2 momentin mukaan *asian viereilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla*. Pykälän 3 momentin mukaan *asian viereilläolosta ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos se vaarantaa ratkaisun tarkoituksen toteutumisen tai aiheuttaa muuta merkittävää haittaa taikka jos se on ilmeisen tarpeetonta*.

Hallintolain 41 §:ää koskeissa lain esitöissä (HE 72/2002 vp, s. 105) on todettu seuraavasti: ”*Vaikuttamismahdollisuuksilla tarkoitettaisiin sitä, että pykälässä tarkoitetuille henkilöille varataan tilaisuus esittää asiasta mielipiteensä sekä mahdollisuus saada tietoja käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Säännös ei edellyttäisi, että kyseiset henkilöt tosiasiallisesti käyttävät vaikuttamismahdollisuutensa, vaan tarkoituksena olisi ainoastaan ohjata ja tiedottaa näiden käyttämisestä.*”

Hyvinvointialueesta annetun lain 29 §:n mukaan *hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä*.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti mm.:

1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä asukasraateja;

2) selvittämällä asukkaiden ja hyvinvointialueella säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;

Hyvinvointialue on varannut alueen asukkaille riittävät osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet järjestämällä n. 2 kuukautta kestäneen asukaskyselyn ajalla 18.6.-15.8.2025, johon on ollut mahdollista vastata sekä sähköisesti, että paperilomakkeella. Asukaskysely on tavoittanut alueen asukkaat hyvin, koska siihen saatiin 1914 vastausta. Lisäksi Nurmijärven Klaukkalassa on järjestetty asukasilta 26.8.2025, jossa kerrottu suunnitellusta palveluverkkomuutoksesta ja vastattu esitettyihin kysymyksiin. Hyvinvointialueen periaatteena on järjestää yksi asukasilta jokaisen kunnan alueella, jossa muutoksia kulloinkin tapahtuu. Lisäksi on järjestetty puntaroiva asukaspaneeli.

Asukaskyselyn kesto on tarkoituksella ajoitettu pitkäksi, jotta kaikki halukkaat ehtivät kertoa mielipiteensä. Kysely on ajoittunut osittain kolmen kuukauden ajalle: kesäkuu, heinäkuu ja elokuu. Kyselylomakkeita on ollut saatavilla useissa toimipisteissä. Lomakkeita on voinut myös kysyä paikalla olleelta henkilökunnalta. Mielipiteensä on voinut ilmaista myös Nurmijärven asukasillassa (26.8., erillisselvityksen sivut 21–22).

Alueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on ollut hyvät ja laajat osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Selvitysten perusteena ollut tieto on ollut ajantasaista ja riittävää (valituksen kohta 4.2)

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan *viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset*. Pykälän 2 momentin mukaan *asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen*.

Palveluverkkopäätöksen liitteenä olleessa erillisselvityksessä Nurmijärven alueita on arvioitu asukasmäärän perusteella. Rajamäen asukasmäärän on arvioitu olevan 7 607 ja kasvavan vuoteen 2040 mennessä 8 793 asukkaaseen. Tarkasteltiinpa terveysasemia sitten alueen asukasluvun tai sen vaikutuspiirissä asuvien kannalta, tosiasia on se, että Rajamäen osalta asukas-henkilömäärä on selvästi pienin.

Erillisselvityksen sivulla 27 on vertailtu taloudellisia vaikutuksia eri vaihtoehtojen välillä (ei muutoksia, ehdotuksen mukainen tiivistetty palveluverkko). Hyvinvointialue on erillisselvityksessä arvioinut päätöksen vaikutuksia erikseen kuudella eri osa-alueella:

- asiakas-/potilas_/asukasvaikutukset (ml. lapsivaikutukset)
- henkilöstövaikutukset
- hyvinvointi- ja terveysvaikutukset
- ympäristövaikutukset
- talousvaikutukset
- muut vaikutukset (ml. vaikutukset sidosryhmiin)

Tämän lisäksi palvelukohtaisia vaikutuksia on tuotu esille palvelukohtaisissa osioissa kappa-leessa kolme (3.4).

Päätöksen perusteena on ollut asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Päätös perustuu riittäviin ja paikkansa pitäviin taloudellisiin perusteluihin (valituksen kohta 4.3)

Rajamäen terveysaseman lakkauttamisesta syntyvät säästöt ovat moninaisia. Tästä syntyy suoria taloudellisia säästöjä vuokratulujen pois jäämisen seurauksena 280 000 euroa vuodessa. Lisäksi tiloihin kohdistuu erilaisia oheispalveluja, kuten siivousta, jotka myös jäävät pois. Hyvinvointialueen tulee mitoittaa henkilöstön määrä sopivaksi suhteessa tuotettaviin palveluihin. Toimipisteen lopettamisella mahdollistetaan se, että henkilöstöä voidaan käyttää jossain toisessa toimipisteessä ja tämä mahdollistaa palveluiden kehittämisen ja uudistamisen laajemmalla alueella. Ennusteiden mukaan osaavasta henkilökunnasta on lähivuosina tulossa pulaa.

Hyvinvointialueen talous on vahvasti alijäämäinen ja kumulatiivinen alijäämä on 155,3 miljoonaa euroa vuodesta 2023 lukien. Hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n mukaan *hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.* Syntyneet alijäämät on näin ollen katettava vuoden 2026 loppuun mennessä. Hyvinvointialueen kannalta kaikki saatavat säästöt ovat tärkeitä. Rahoituslaki velvoittaa hyvinvointialuetta mitoittamaan palvelunsa niin, että saatu rahoitus riittää tuotettuihin palveluihin.

Vaikutusten arviointi ja osallistaminen ovat olleet riittäviä ja asianmukaisia (valituksen kohta 4.4.)

Hyvinvointialue on edellä kerrotuin tavoin varannut alueen asukkaille riittävät osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet järjestämällä n. 2 kuukautta kestäneen asukaskyselyn ajalla 18.6.-15.8.2025 ja järjestämällä Nurmijärven kunnassa asukasillan 26.8.2025. Nurmijärven kunta on lausunut palveluverkosta kahteen kertaan 5.5.2025 ja lausunnon täydennys 15.9.2025. Nurmijärven kunnan kanssa on järjestetty keskustelutilaisuus 12.8.2025, jossa on haettu yhteistä ratkaisua, joka palvelisi sekä alueen asukkaiden että hyvinvointialueen tarpeita pitkällä aikavälillä parhaalla mahdollisella tavalla. Myös vaikuttamistoimielimet (vammais- ja vanhusneuvosto sekä nuorisovaltuusto) ovat antaneet asiasta lausuntonsa. Erillisselvityksen luvussa 5, s. 20–25 on yhteenvedo eri osallistamisen tavoista.

Lausunnot ja asukaskyselyn tulokset on otettu päätöksenteossa huomioon, ja ne ovat olleet mukana kokonaisarvioinnissa, joka on edeltänyt päätöksen tekemistä. Hyvinvointialueilla on asiassa laaja harkintavalta itsehallintonsa nojalla. Tähän harkintavaltaan kuuluu myös sen arvioiminen, onko ratkaisu hyvinvointialueen asukkaiden edun mukainen.

Palvelut ovat saavutettavia (valituksen kohta 4.5)

Etäisyys Rajamäeltä Nurmijärven Kirkonkylän terveysasemalle on 8 km, Nurmijärven Klaukkalan terveysasemalle 21 km ja Hyvinkään terveysasemalle 17 km. Joillakin alueen asukkailla matka-aika voi lyhentyä, joillakin pidentyä, riippuen siitä, missä kohtaa he asuvat. Rajamäeltä on säännöllinen linja-autoyhteys sekä Hyvinkäälle että Kirkonkylälle. Lisäksi käytettävissä ovat ns. KELA-taksit, taksit ja mahdollinen omassa käytössä oleva ajoneuvo. Useissa muissakin Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen alueella sijaitsevilla kunnissa on alueita ja asukaskeskittymiä, joissa etäisyys sote-toimipisteeseen on vastaava tai pidempi. Hyvinvointialueella ei ole päätösvaltaa joukkoliikenteen järjestämisen suhteen, vaan se on muiden toimijoiden vastuulla.

Digiasiointi on syrjimätön osa hyvinvointialueen palvelukanavia (valituksen kohta 4.6)

Digitaaliset palveluratkaisut ja asiointikanavat yhdessä muiden palvelukanavien kanssa ovat osa hyvinvointialueen palvelukokonaisuutta. Digitaalisten palveluiden käyttöaste on vuosittain noussut sitä mukaa kun digitaalinen palveluvalikoima on lisääntynyt. Digipalvelut eivät välttämättä sovellu kaikille, mutta silloin on mahdollista asioida käyttäen muita kanavia.

Rakennuksen tekninen ja toiminnallinen kelpoisuus (valituksen kohta 4.7)

Hyvinvointialue on vuokralla Rajamäen terveysasemakiinteistössä ja kiinteistön vuokrasopimuksen irtisanomisella on mahdollista saavuttaa noin 280 000 euron vuosittaiset säästöt kustannuksista. Rakennuksen omistaa Nurmijärven kunta. Hyvinvointialueella on itsehallintonsa nojalla toimivalta päättää palvelujen järjestämisestä ja siitä, millainen palvelujen verkosto sillä on. Nykyinen palveluverkosto on peräisin ajalta, jolloin jokainen kunta itse on ollut järjestämistä vastuussa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista alueellaan. Tällöin on luonnollista, että tarpeet palveluverkosta ovat olleet erilaisia kuin nyt. Hyvinvointialueen tulee tarkastella palveluverkostoa alueellisesti ja huolehtia siitä, että palvelut ovat yhdenvertaisia koko alueen osalta. Nurmijärvellä on ollut enemmän terveysasemia kuin missään muussa alueen kunnassa.

Hyvinvointialue korostaa, että **aluevalitusta ei voi tehdä tarkoituksenmukaisuusperusteella**. Tietyn palvelupisteen sijainnissa on kyse päätöksen tarkoituksenmukaisuudessa, ja tämä kuuluu hyvinvointialueen harkintavallan piiriin.

Päätös on riittävästi perusteltu (valituksen kohta 4.8)

Hyvinvointialue on valmistellut päätöksen huolellisesti ja päätöksenteon pohjaksi on valmisteltu Nurmijärven erillisselvitys. Erillisselvityksessä on kattavasti arvioitu alueen ja sen palveluiden nykytilaa ja muutospaineita. Päätökseen liittyen on tehty vaikutusten arviointi, selvitys liikkuvista palveluista ja varattu alueen asukkaille ja palvelujen käyttäjille mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä asiasta. Päätös on hallintolain mukaisesti valmisteltu ja perusteltu. On luonnollista, että tällä hetkellä taloudelliset säästöt korostuvat, koska hyvinvointialue on vaikeassa taloudellisessa tilanteessa.

Päätös on selkeä (valituksen kohta 4.9)

Aluevaltuuston 2.10.2025 § 72 päätöksen viides kohta kuuluu seuraavasti:

Aluevaltuusto päätti hyväksyä, 5. että Rajamäen terveysaseman kiinteistön käytöstä luovutaan alustavan suunnitelman mukaisesti vuoden 2026 loppuun mennessä (viimeistään uudisrakennuksen/tilamuutosten valmistumisen myötä).

Päätös on selkeä ja sitä on perusteltu päätöksen perusteluissa ja erillisselvityksessä, joka on osa päätöksen perusteluita. Päätöksen liitteenä olevassa ”palveluverkko ja Nurmijärvellä sijaitsevia Keusoten palveluita koskeva päätösesitys” -dokumentissa dialla 10 on selvitetty, missä ovat lähimmät vaihtoehtoiset korvaavat palvelu Rajamäen asukkaille Rajamäen terveysaseman sulkemisen jälkeen. Samalla dialla on kerrottu, mitä palveluja Rajamäellä tällä hetkellä on. Etäisyydet lähimpiin korvaaviin palveluihin ovat:

- neuvolapalvelut Kirkonkylällä (8 km)
- laajat perhekeskuspalvelut Hyvinkäällä (17 km)
- vastaanottopalvelut Kirkonkylällä (8 km) ja Hyvinkäällä (17 km)
- suun terveydenhuolto Klaukkalassa (21 km) ja Hyvinkäällä (17 km)

Lähimmät palvelut ovat kohtuullisten etäisyyksien päässä Rajamäeltä ja saavutettavissa mm. julkisella liikenteellä, takseilla, KELA-kyydeillä ja omalla autolla.

Vaikutukset perusoikeuksiin (valituksen kohta 4.10)

Hyvinvointialueen aluevaltuuston päätös Rajamäen terveysaseman sulkemisesta ei vaaranna valituksessa viitattuja perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuutta ja syrjinnän kieltoa, 19 §:n oikeutta sosiaaliturvaan eikä 22 §:n perusoikeuksien turvaamista. Kuten edellä on todettu, Rajamäen terveysaseman korvaavat palvelut löytyvät lähimmillään 8 km päästä ja rajamäkeläisillä on käytettävissään kaikki alueen muut palvelupisteet. Valituksessakin on arvioitu, että matkat Klaukkalaan ja Kirkonkylälle kestävät arviolta 30–40 minuuttia. Tämä on hyvin kohtuullinen matkustusaika. Päätöksen jälkeenkin Nurmijärvelle jää edelleen kaksi terveysasemaa. Tämä on enemmän kuin monessa muussa alueen kunnassa. Hyvinvointialueen ei ole mahdollista ylläpitää tällaista määrää terveysasemia, vaan palvelut tulee sijoittaa optimaalisesti arvioidun palvelutarpeen ja väestökeskittymien mukaan, siten että valtion toimintaan osoittama rahoitus riittää kattamaan palveluiden järjestämiseen kuluvat varat.

Viitattu Itä-Suomen hallinto-oikeuden ratkaisu koski alijäämäistä talousarviota ja sitä, että hyvinvointialue oli rikkonut hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n 2 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvoitetta. Hallinto-oikeus päinvastoin kumosi aluevaltuuston päätöksen, koska alijäämiä ei ollut katettu. Hallinto-oikeus katsoi esitetyt perustelut huomioiden, *ettei hyvinvointialuelain 115 §:n 2 momentin alijäämien kattamista koskevan säännöksen soveltamisen voitu katsoa johtavan käsillä olevassa tilanteessa ilmeiseen ristiriitaan perustuslain 19 §:n 3 momentin tai muunkaan perustuslain säännöksen kanssa. Näin ollen hyvinvointialuelain 115 §:n 2 momentin säännöstä ei voitu jättää hallinto-oikeudessa soveltamatta.*³

Päätös on syntynyt hallintosäännön mukaisesti (valituksen kohta 4.11)

Hyvinvointialueen hallintosäännön valituksessa viitattut pykälät eivät käsittele väitettyjä asioita. Hallintosäännön 17 § koskee henkilöstön yhteistyötoiminkuntaa, 19 § koskee nuorisovaltuustoa ja 132 § koskee ehdokaslitojen laatimista suhteellisissa vaaleissa.

Päätös on asianmukaisesti valmisteltu, se on sisältänyt oikeat ja riittävät tiedot, vaikutusarvioinnit on tehty ja asukkaiden vaikutusmahdollisuudet on laajasti turvattu.

Alueen yhteisöillä ja asukkailla on ollut laajat mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa ja useat yhteisöt ovatkin antaneet lausuntonsa suunnitelmista. Hyvinvointialueelle on toimitettu myös adressi. Lausunnot ja yhteenvedot asukaskyselystä ja asukasillasta ovat valtuuston kokouksen pöytäkirjan liitteenä. Ne on huomioitu päätöksenteossa.

Aluevaltuuston kokouksessa 2.10.2025 § 72, jossa käsiteltiin palveluverkkoa erityisesti Nurmijärven osalta, ja josta päätöksestä tässä asiassa on kyse, ei tehty kannatettuja palautusesityksiä.

Tarkoitussidonnaisuuden periaate (valituksen kohta 4.12)

³ <https://tuomioistuimet.fi/hallinto-oikeudet/ita-suomenhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeuden-finlexratkaisut/ita-suomenhao15.10.202523062025.html>

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Hyvinvointialue on käyttänyt toimivaltaansa palveluverkosta päättämiseen ainoastaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Hyvinvointialuelain 115 §:n 2 momentti määrää, että hyvinvointialueen tulee kattaa mahdollinen alijäämänsä vuoden 2026 loppuun mennessä. Alijäämien kattaminen edellyttää aikaisemmin kerrotun mukaisesti myös kunta-aikaisen palveluverkon toimipisteiden uudelleen tarkastelua ja uudelleen sijoittelua, siten että alueen asukkaiden yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut turvataan.

Asiakirjojen julkisuuden ja avoimuuden puute (valituksen kohta 4.13)

Valituksessa on viitattu hyvinvointialueen hallintosäännön 138 §:ään ja väitetty, että se käsittelee julkisuutta. Hallintosäännön 138 § käsittelee kuitenkin aluehallitukselle esitettävää kysymystä.

Aluevaltuuston 2.10.2025 kokouksen esityslista on julkaistu hyvinvointialueen verkkosivuilla tiistaina 23.9.2025 eli hyvissä ajoin ennen valtuuston kokousta. Kokousten esityslistat ja pöytäkirjat julkisine liitteineen ovat kaikkien luettavissa julkisilla verkkosivuilla ennen kokousta ja kokouksen jälkeen. Hyvinvointialue toimii julkisuuslain 20 §:n mukaisesti.

LIITTEET

1. Asukaskyselyn lomake ajalla 18.6.-15.8.2025: Kuntalaiskysely Keusoten sote-palveluiden järjestämisestä Nurmijärvellä tulevaisuudessa